

សៀវភៅដានីយ៍លៃ - លេខមួយរយប័ត្រសិប

ការបុរសពុទ្ធិនាខាងទំនាយរាងរូប ពួកម៉ាកាបេ និងសម័យទំនើប៖
ការសិក្សាអំពីនិមិត្តក្នុងព្រះគម្ពីរដានីយ៍លៃ

Jeff Pippenger
2024-04-10

យូហ្វាយ៉ា សុមីធ បានសរសេរថា «រូប មានភ្ជាប់ទំនាក់ទំនងជាមួយបុរាណវិទ្យាជនបទសំពះ
គឺជនជាតិយូដា តាមរយៈសម្ព័ន្ធនិមិត្ត នៅឆ្នាំ 162 មុន គ.ស.»។
អ្នកបុរសពុទ្ធិសាស្ត្រសម័យទំនើបភាគច្រើនកំណត់កាលបរិច្ឆេទនេះថា 161 មុន គ.ស.
ហើយ សុមីធ ក៏បានយោងទៅ 161 មុន គ.ស. ពីរដង នៅក្នុងសៀវភៅដានីយ៍លៃនោះ។
សេចក្តីសន្និដ្ឋានរបស់ខ្ញុំគឺថា ការយោងទៅ 162 មុន គ.ស. នេះ
គឺជាកំហុសក្នុងការវាយអក្សរ។

«តាមរយៈខ 23 និង 24 យើងត្រូវបាននាំចុះមកខាងនេះនៃសម្ព័ន្ធនិមិត្តសហការរវាងជនយូដា
និងជនរូម នៅឆ្នាំ 161 មុន គ.ស.
ដល់សម័យដ៏ល្អឆ្នាំនេះបានទទួលអធិបតេយ្យភាពជាសកល»។ Uriah Smith, Daniel and the
Revelation, 273.

ខទីដប់មួយ និងដប់ពីរ បញ្ជាក់អំពីជ័យជម្នះ និងផលវិបាកបន្ទាប់នៃមរភូមិវិហារ
ដែលបានកើតឡើងនៅឆ្នាំ ២១៧ មុន គ.ស. រវាងចក្រភពស៊ីរីយ៉ា ដល់ដឹកនាំដោយ
អង់ទីយ៉ូកុស ទី៣ មហា និងរាជាណាចក្រពត្ថូលមេនេអែហ្សេស៊ីប ដល់ដឹកនាំដោយស្កតចេ
ពត្ថូលមេ ទី៤ ភីឡូហាត័រ។

សមរភូមិហ្វាស៊ីយ៉ូ ដែលបានកើតឡើងដប់ប្រាំពីរឆ្នាំក្រោយមក នៅឆ្នាំ 200 មុនគ.ស.
គឺជាសង្គ្រាមមុតងទៀតរវាងអាណាចក្រស៊ីរីយ៉ា និងអាណាចក្រពត្ថូលមេ។

ការបោះបង្គោលម៉ាកាបេ ដែលបានចាប់ផ្តើមនៅឆ្នាំ 167 មុនគ្រិស្តសករាជ
គឺជាការបោះបង្គោលរបស់ជនជាតិយូដាប្រឆាំងនឹងការប៉ុនប៉ងរបស់អាណាចក្រស៊ីរីយ៉ា
ក្នុងការទប់ស្កាត់ការអនុវត្តសាសនារបស់ជនជាតិយូដា
និងបង្កឱ្យទទួលយករបបធម៌គ្រិស្ត។

ការសម្ភាសនាឡើងវិញនៃព្រះវិហារទីពីរនៅក្នុងយូសាឡឹម ដែលជាសញ្ញាសម្គាល់ព្រឹត្តិការ
ណ៍បុរសពុទ្ធិសាស្ត្រដែលត្រូវបានបុរាណវិទូក្នុងអំឡុងពេលពិធីហានូកា បានកើតឡើងនៅឆ្នាំ
164 មុន គ.ស. គឺបីឆ្នាំមុន «សម្ព័ន្ធនិមិត្ត» នៃខទីមុកប៊ែរ។ ព្រឹត្តិការណ៍នេះបានកើតមានបន្ត
ទាប់ពីយុទ្ធនាការយោធាដ៏ជោគជ័យរបស់ពួកម៉ាកាបេប្រឆាំងនឹងកងកម្លាំងនៃអាណាចក្រ
ស៊ីរីយ៉ា ដល់ដឹកនាំដោយអង់ទីយ៉ូកុសទី៤ អពើផានសេ ដ៏ល្អប្រសើរនោះអាក្រក់នោះ
ដែលបានបំពានបរិសុទ្ធភាពនៃព្រះវិហារ
ហើយបានហាមឃាត់ការអនុវត្តសាសនារបស់ជនជាតិយូដា។ អង់ទីយ៉ូកុសទី៤ អពើផានសេ
បានស្តាប់មិនយូរប៉ុន្មានបន្ទាប់ពីជ័យជម្នះដែលត្រូវបានរំលោភដោយពិធីហានូកា
ហើយការណ៍នេះក៏សម្គាល់ការចាប់ផ្តើមនៃការផ្តាច់មុខនៃអាណាចស៊ីរី
ចាប់ពីចំណុចនោះតទៅក្នុងបុរសពុទ្ធិសាស្ត្រ។

នៅឆ្នាំ 200 មុន គ.ស. (ដល់ក៏ជាពលនៃសមរភូមិ Panium ផងដែរ) ទីក្រុងរ៉ូម
បានបញ្ចូលខ្លួនជាលើកដំបូងទៅក្នុងបុរេវត្តិសាស្ត្រពុយាករណ៍នៃ ដានីយ៉ែល ជំពូក
១១។ នៅទីនោះមាននិមិត្តសញ្ញាដែលបង្កើតឡើងនូវនិមិត្ត។
ឥទ្ធិពលដែលមានគោលបំណងរបស់វានៅក្នុងបុរេវត្តិសាស្ត្រនោះ
បញ្ជាក់អំពីកិច្ចការរបស់ យសេបេល
ដែលជានិមិត្តសញ្ញាដែលជំនុំមួយដែលទាញខ្ពស់ពីក្រោយឆាក។ យសេបេល
ស្ថានភាពនៅសាម៉ារី នៅពេលស្ថាប័នរបស់នាង អាហាប់
មើលអ្នកប្រកាសទំនាយរបស់នាងត្រូវបាន អលើយ៉ា សម្ភាស។ ហ្វ្លែនដាស
មិនបាននៅក្នុងពិធីឧបករណ៍របស់ ហ្វ្លែនដា ទេ ក្នុងនាមដែលកូនស៊ីរបស់នាង សាឡាមេ
បានលុបបាត់ ហ្វ្លែនដា នៅក្នុងបុរេវត្តិសាស្ត្រនៃហេដ្ឋាបរាមរិក សម្ភាសបាប
ដែលត្រូវបានគំរាមដោយស៊ីរីសេយាន់ទ្រីស ត្រូវបានគេបំបែកចេញពី
រូបដល់ចុងបញ្ចប់នៃចិត្តសិបឆ្នាំជានិមិត្តសញ្ញា។ បន្ទាប់មក
នាងចាប់ផ្តើមច្រៀងបទចម្រៀងនៃការបោះបង្គោលរបស់នាង
ទៅកាន់ស្តេចទាំងឡាយនៃនេដឺ។ ឆ្នាំ 200 មុន គ.ស. ជាគំរូទុកជាមុននៃពេលដែលនាងចា
ប់ផ្តើមច្រៀងយ៉ាងបើកចំហទៅកាន់ស្តេចទាំងឡាយនៅចុងចុងក្រោយ
មុនចាប់ផ្តើមនៃអាទិត្យដែលនឹងមកដល់ឆាប់ៗ ដូចដែលត្រូវបានគំរាមនៅក្នុងខាត ១៦។

មុនពេល «សម្ព័ន្ធ» របស់ជនជាតិយូដា ក្នុងឆ្នាំ 161 មុន គ.ស. ដល់ 158 មុន គ.ស.
ពួកម៉ាកាបបានឧទ្ទិសពុទ្ធិវិហារឡើងវិញ ដូចដែលត្រូវបានរំលោភដោយពិធីហានុក្កា
ក្នុងឆ្នាំ 164 មុន គ.ស. បន្ទាប់មក ប៊ីឆ្នាំក្រោយមក
ខណៈដែលការតស៊ូជាមួយពួកស៊ីរីនៃតែបេនុត
ពួកយូដាម៉ាកាបបានស្រវឹងរកការគាំទ្រពីក្រុងរ៉ូម។ «សម្ព័ន្ធ»
ជាមួយរ៉ូមដែលត្រូវបានបង្កើតឡើងនៅពេលនោះ
បានក្លាយជាការសាកល្បងខាងទំនាយសម្រាប់សិស្សទំនាយនៃចុងក្រោយរបស់ព្រះ។

បុរេវត្តិសាស្ត្រកំណត់ថា ឆ្នាំ 161 មុន គ.ស. ជាចំណុចដែល «សម្ព័ន្ធ» បានកើតឡើង
ប៉ុន្តែអ្នកស្រាវជ្រាវបានកំណត់បុរេវត្តិសាស្ត្រនោះថា ឆ្នាំ 158 មុន គ.ស.។ តើ Miller
គួរឱ្យប្រុង ឬអ្នកបុរេវត្តិសាស្ត្រសម័យទំនើបគួរឱ្យប្រុង? Miller
បានប្តូររយៈពេលបុរាណសិបបុរាណឆ្នាំ (666) ទៅនឹងឆ្នាំ 158 មុន គ.ស.
ហើយបានទៅដល់ឆ្នាំ 508 នៅពេលដែល «បុរាណចុងក្រោយ» ត្រូវបានដកចេញ។
ទោះអ្នកស្រាវជ្រាវយ៉ាងណាក៏ដោយ វានឹងលំហកយ៉ាងខ្ពស់
ហើយបរិស្ថានតាមគ្រប់ទីកន្លែង បុរាណជាមិនអាចរកឃើញបានឡើយ
នូវភស្តុតាងបុរេវត្តិសាស្ត្រដើមបីគាំទ្រថា ឆ្នាំ 158 មុន គ.ស.
ជាឆ្នាំនៃសម្ព័ន្ធរវាងយូដា និងជនរ៉ូម។

ខាងលើបុរាណសិបបុរាណ គឺជាច្បាប់ចុងក្រោយ ប៉ុន្តែមុនបុរេវត្តិសាស្ត្រនោះ
រួមចូលមកក្នុងបុរេវត្តិសាស្ត្រ ដើម្បីបង្កើតឱ្យមាននូវនិមិត្តក្នុងឆ្នាំ 200 មុន
គ.ស. ការបោះបង្គោលរបស់ពួកម៉ាកាបបានចាប់ផ្តើមនៅមុខអើន ក្នុងឆ្នាំ 167 មុន គ.ស.
ហើយនៅទីបំផុត ពួកគេបានឧទ្ទិសពុទ្ធិវិហារឡើងវិញនៅឆ្នាំ 164 មុន គ.ស. បន្ទាប់មក
ចាប់ពីឆ្នាំ 161 មុន គ.ស. ដល់ឆ្នាំ 158 មុន គ.ស.
ពួកយូដាចូលទៅក្នុងសម្ព័ន្ធមិត្តជាមួយអំណាចរ៉ូម។ ឆ្នាំ 161 មុន គ.ស. ដល់ឆ្នាំ 158
មុន គ.ស. គំរាមឱ្យរយៈពេលមួយ ដែលត្រូវការដើម្បីបង្កើត "សម្ព័ន្ធមិត្ត" នោះ។
ការយល់ដឹងនេះកំណត់អត្តសញ្ញាណ "សម្ព័ន្ធមិត្ត"

នោះឲ្យសរុបតាមសក្ខីកម្មរបស់អនុក្រឹត្យសភាសុត្រូវ
ហើយក៏សរុបតាមគំនូសតាងដដែលគួរមានដឹកនាំដោយព្រះហស្តរបស់ព្រះអម្ចាស់
ហើយមិនគួរគួរមានកប្បែងឡើយ។

អនុក្រឹត្យសភាសុត្រូវប្រាប់យើងថា ដំណើរការនៃការចរចាសន្និសីទព្រឹទ្ធរាងជាតិបុរាណ ដូចជា
យូដា និង រ៉ូម ក្នុងសតវត្សទី ២ មុនគ្រិស្តសករាជ
មានភាពខុសគ្នាទៅតាមកាលៈទេសៈជាក់លាក់ ពិធីការការទូត
និងតុល្យភាពអំណាចដដែលពាក់ព័ន្ធទៅ ជាទូទៅ ដំណើរការនេះនឹងចាប់ផ្តើមដោយភាគីមួយ
បង្កហេតុចំណាប់អារម្មណ៍ក្នុងការបង្កកើតសន្តិសុខព្រឹទ្ធរាង
ឬសម្បត្តិភាពជាមួយភាគីមុខាងទៀត។ ក្នុងករណីរបស់ យូដា និង រ៉ូម
យូដាមានផ្តួចផ្តើមទំនាក់ទំនងជាមួយ ដើម្បីស្វែងរកសម្បត្តិភាពផ្សេងៗ។

បណ្តាញការទូតនានា នឹងគួរមានប្រើប្រាស់ ដើម្បីបញ្ជូនសំណើ
និងចាប់ផ្តើមការចរចា។ ការនេះគួរតែពាក់ព័ន្ធនឹងការបញ្ជូនឯកអគ្គរាជទូត
ឬបេសកកម្មទៅកាន់ទីក្រុងរ៉ូម ដើម្បីបង្ហាញជាមួយមេដឹកនាំ ឬគណៈរដ្ឋមន្ត្រី
នៃពេលវេលាចរចាបានចាប់ផ្តើម
ភាគីទាំងពីរនឹងពិភាក្សាអំពីលក្ខខណ្ឌនៃសន្តិសុខព្រឹទ្ធរាងដែលមានសុន្ទរណ៍
ការនេះអាចរួមបញ្ចូលការប្រជុំជាបន្តបន្ទាប់ ការផ្តល់សុវត្ថិភាពការទូត
និងអាចមានការចូលរួមពីអនុភាព ឬអនុសាសន៍សម្រាប់ ដើម្បីសម្រួលដល់ការពិភាក្សា
ក្នុងអំឡុងពេលការចរចា
ភាគីនីមួយៗនឹងពិចារណាលក្ខខណ្ឌនៃភាគីមុខាងទៀតមានសុន្ទរណ៍
និងអាចផ្តល់សំណើប្រឆាំង ឬស្រដៀងគ្នាជាមួយចំនួន។
ដំណើរការនេះអាចរួមបញ្ចូលការពិចារណាយ៉ាងម៉ត់ចត់ ការពិគ្រោះយោបល់ជាមួយទីប្រឹក្សា
និងការវាយតម្លៃអំពីអត្ថប្រយោជន៍
និងគុណវិបត្តិដែលអាចកើតមាននៃសន្តិសុខព្រឹទ្ធរាង។

ប្រសិនបើភាគីទាំងពីរមានឈានដល់កិច្ចព្រមព្រៀងលើលក្ខខណ្ឌនៃសន្តិសុខព្រឹទ្ធរាង
នោះឯកសារផ្តល់ការនឹងគួរមានរៀបចំឡើង ដោយបញ្ជាក់អំពីលក្ខខណ្ឌ
និងបទបញ្ញត្តិដែលភាគីទាំងសងខាងបានព្រមព្រៀងគ្នា។ បន្ទាប់មក
សន្តិសុខព្រឹទ្ធរាងនេះគួរតែផ្តល់សេចក្តីប៉ាន់ស្មានដោយអាជ្ញាធររៀងៗខ្លួននៃដាច់និមួយៗ។
ក្នុងករណីនៃទីក្រុងរ៉ូម ការនេះអាចរួមមានការអនុម័តដោយព្រឹទ្ធសភា
ឬស្តីប្រជុំប្រគល់គ្នាផ្សេងៗ។ ដូចគ្នានេះដែរ នៅយូដា
សន្តិសុខព្រឹទ្ធរាងនេះក៏ទំនងជាគួរតែអនុម័តពីមុនដឹកនាំ
ឬក្រុមប្រឹក្សាគ្រប់គ្រងរបស់ខ្លួនផងដែរ។ ក្រោយពីមានផ្តល់សេចក្តីប៉ាន់ស្មាន
សន្តិសុខព្រឹទ្ធរាងនេះនឹងគួរមានអនុវត្ត
ហើយភាគីទាំងពីរគួរតែរំពឹងថានឹងគោរពតាមលក្ខខណ្ឌរបស់វា។
ការនេះអាចរួមបញ្ចូលទម្រង់នានានៃកិច្ចសហប្រតិបត្តិការ
កិច្ចព្រមព្រៀងការពារគ្នាទៅវិញទៅមក ទំនាក់ទំនងពាណិជ្ជកម្ម
ឬទម្រង់ផ្សេងៗទៀតនៃការចូលរួមផ្សេងៗនៃការទូតដែលមានបញ្ជាក់នៅក្នុងសន្តិសុខព្រឹទ្ធរាង។

នៅក្នុងសតវត្សទីពីរមុន គ.ស. ការធ្វើដំណើរពីយូដា
(ស្ថិតនៅក្នុងតំបន់ភាគខាងកើតនៃមុនៗមេឌីទែរ៉ាណេ) ទៅក្រុងរ៉ូម
(ស្ថិតនៅកណ្តាលប្រទេសអ៊ីតាលី) នឹងជាកិច្ចការដ៏លំបាក និងចំណាយពេលយ៉ាងច្រើន
ជាពិសេសហើយក៏ចិត្តទុកដាក់ដល់កម្រិតកំណត់នៃមធ្យោបាយដឹកជញ្ជូនបុរាណ។

ចម្បងយោងយូដា និងក្រុងរ៉ូម មានបុរាណបុរាណពី 1,500 ដល់ 2,000 គឺឡើយ (930 ដល់ 1,240 ម៉ាយល៍) អាស្រ័យលើផ្លូវជាក់លាក់ដែលបានផ្ទេរសិទ្ធិ។ នៅសម័យបុរាណ ការផ្ទេរនិងណែនាំតាមសមុទ្រជាញឹកញាប់លឿនជាង និងមានបុរសទូទៅជាងការផ្ទេរនិងណែនាំតាមផ្លូវគោក ប៉ុន្តែការផ្ទេរនិងណែនាំតាមសមុទ្រ ត្រូវស្ថិតនៅក្នុងរោងចក្រទូទៅនៃទិសដៅដ៏ល្អបំផុត។ ការផ្ទេរនិងណែនាំតាមនាវាពិតជាងាយស្រួលនៃយូដា ទៅកំពង់ផែមួយនៃអឺរ៉ុប (ដូចជា អូស្ត្រា ដល់ជាក់លាក់របស់ក្រុងរ៉ូម) អាចចំណាយពេលជាច្រើនសប្តាហ៍ អាស្រ័យលើកត្តាដូចជា សុវត្ថិភាពខ្យល់ ចរន្តសមុទ្រ និងបុរាណវិទ្យានៃហានិភ័យ។

ការផ្ទេរនិងណែនាំតាមផ្លូវគោកពីយូដាទៅក្រុងរ៉ូមនឹងយឺតជាង និងលំហកម្មខ្លាំងជាង។ អ្នកដំណើរត្រូវឆ្លងកាត់ភូមិសាស្ត្រផ្សេងៗជាច្រើន រួមទាំងភ្នំ ជួរភ្នំ និងទន្លេ ហើយត្រូវប្រឈមនឹងឧបសគ្គដូចជា ពួកចោរលួច និងតំបន់ដែលមានអវិភាព។ គេបានប៉ាន់ស្មានថា ការផ្ទេរនិងណែនាំដោយមធ្យមនិង ឬដោយរទេះអ្នកដឹកដោយសេរី អាចចំណាយពេលរហូតដល់ជាច្រើនខែ។ រយៈពេលផ្ទេរនិងណែនាំនឹងត្រូវបានប៉ះពាល់ដោយកត្តាផ្សេងៗផងដែរ ដូចជា សុវត្ថិភាពផ្លូវ ការមានស្រាប់នៃផ្លូវដែលបានកំណត់ និងចំណែកសម្រាក ព្រមទាំងតម្រូវការសម្រាក និងផ្គត់ផ្គង់ស្បៀងតាមផ្លូវ។

នៅពេលដែលពួកយូដាម៉ាកកាបោសសម្អាតផ្ទះមួយជាមួយទីក្រុងរ៉ូម ពួកគេចាំបាច់ត្រូវផ្សព្វផ្សាយទូទៅកាន់តែច្រើន។ បន្ទាប់ពីទូកទាំងនោះត្រូវបានអាជ្ញាធររ៉ូមទទួលបានហើយ នោះនឹងមានរយៈពេលមួយនៃការចរចា។ តាមទ្វីបភូមិសាស្ត្រ ដុប៊ីតមិនមានកំណត់ត្រាច្បាស់លាស់អាចរកបានទេ បន្ទាប់ពីសន្និសីទព្រឹត្តិការណ៍ត្រូវបានរៀបចំឡើងមានសុពលភាពជាផ្លូវការ រាចរណ៍ត្រូវបានរៀបចំឡើងស្រុកយូដា ដើម្បីទទួលបានការបញ្ជាក់ ហើយបន្ទាប់មក បុរាណវិទ្យាត្រូវបានរៀបចំឡើងវិញ ដើម្បីបញ្ជាក់ពីការទទួលយករបស់ពួកយូដា។ គឺស្រដៀងនឹងការចង្អុលបង្ហាញបានឡើយថា ដំណើរការនៃការបង្កើតសម្ព័ន្ធមិត្តភាពក្នុងអំឡុងពេលនោះ អាចត្រូវបានសម្រេចរាល់ក្នុងមួយឆ្នាំ ដូច្នេះ ការយល់ថា «សម្ព័ន្ធមិត្តភាព» នោះគឺជាឈ្មោះដំណើរការមួយចាប់ពីឆ្នាំ 161 មុន គ.ស. ដល់ឆ្នាំ 158 មុន គ.ស. សមស្របនឹងខុសបែនទាត់នៃព្រះបន្ទូលទំនាយផ្សេងៗទៀត ដល់កំណត់អត្តសញ្ញាណប្រវត្តិសាស្ត្រដែលនៅដល់ច្បាប់ថ្មនៃអារិក្សនៃខែទីដប់បួនមួយ។

“សម្ព័ន្ធមិត្តភាព” មួយ ដែលអ្នកប្រវត្តិសាស្ត្រទាំងអស់យល់ស្របថា ត្រូវបានផ្ដើមឡើងដោយជនយូដាម៉ាកាប៊ី បានចាប់ផ្ដើមនៅស្រុកយូដា ក្នុងឆ្នាំ ១៦១ មុន គ.ស. គេបានប៉ាន់ស្មានថា ជនយូដាចង់បានការគាំទ្រប្រឆាំងនឹងជនស៊ីរី ដែលពួកគេបានស៊ើបអង្កេតកាន់កាប់ពីការបោះឆ្នោតរបស់ពួកគេចាប់ផ្ដើមនៅឆ្នាំ ១៦៧ មុន គ.ស. ការបោះឆ្នោតនោះត្រូវបានបង្កឡើងដោយកិច្ចខិតខំប្រឹងប្រែងរបស់ម៉ាថាថ្ងៃស ជាប្អូនប្រុសយូដាមុនាក់ និងកូនប្រុសទាំងប្រាំរបស់គាត់ ជាពិសេសយូដាស ម៉ាកាប៊ី ដើម្បីស៊ើបអង្កេតនឹងនយោបាយនៃការផ្ទេរនិងណែនាំយូដាភូមិភាគ ដែលត្រូវបានដាក់បង្កប់ដោយអ្នកគ្រប់គ្រងសេដ្ឋកិច្ច អាន់ទីយ៉ូកុស ទី៤ អពើជានសេ។ នយោបាយទាំងនេះមានការប៉ុនប៉ងទប់ស្កាត់ការអនុវត្តសាសនារបស់ជនយូដា

និងបង្កឲ្យទទួលយកទំនៀមទម្លាប់ និងជំនឿរបស់ជនភូមិ។

មូលហេតុជំនួញឲ្យមានការបោះបង្គោលនោះ គឺជាហេតុការណ៍មួយនៃក្នុងភូមិម្តងទៀត
ដែលនោះទើបនោះ ម៉ាថាជាសហគមន៍សង្គមមិនគោរពតាមព្រះរាជបញ្ជាឲ្យយកបញ្ជាបូជា
លំទេវតាភូមិមួយ។ "ម្តងទៀត" បានមកពីពាក្យហ្សៀង "modi'a" ដែលមានន័យថា "បុរាណ" ឬ
"គរីរ"។ នៅក្នុងការគរីរបស់គាត់

ម៉ាថាជាសហគមន៍សម្រាប់ជនយូដាម្នាក់ដែលបោះបង្គោលជំនឿ

ហើយដែលកំពុងត្រូវបានជំនួញឲ្យប្រែប្រួលនោះ

ហើយគាត់ជាមួយកូនបុរសរបស់គាត់បានរត់ភៀសខ្លួនទៅកាន់តំបន់ភ្នំ

ដោយចាប់ផ្តើមយុទ្ធជនការសង្គ្រាមទ័ពព្រៃប្រឆាំងនឹងកម្ពុជាសង្គមស្តីដ

ការបោះបង្គោលម៉ាកកាបហោនបន្តអស់រយៈពេលជាច្រើនឆ្នាំ ក្នុងអំឡុងពេលនោះ

ពួកម៉ាកកាបហោនចូលរួមក្នុងសមរភូមិជាច្រើនប្រឆាំងនឹងពួកសង្គមស្តីដ

និងសម្តីនុដមិត្តរបស់ពួកគេ។ ទោះបីជាពួកម៉ាកកាបហោនចំនួនតិចជាងយ៉ាងខ្លាំង

និងខ្ពស់ដោយជាងយ៉ាងច្រើនខាងសម្ភារៈសង្គ្រាមក៏ដោយ

ពួកគេហោនទទួលជ័យជម្នះសំខាន់ៗជាច្រើន។

ចក្ខុវិស័យសង្គមស្តីពីកំពុងស្រវែកការបង្កឲ្យសាសនារបស់ភូមិភូមិមានដាក់លើជនជាតិយូដា

ហើយជនជាតិភូមិកំណាងឲ្យពួកសកលនិយមនៃគ្រាចុងក្រោយ។

សាសនារបស់ពួកគេត្រូវបានបង្កាញក្នុងរោងកន្ទុក

ដែលបច្ចុប្បន្ននេះកំពុងត្រូវបានបង្កឲ្យដាក់លើសហរដ្ឋអាមេរិក និងលើពិភពលោក

ដោយកម្ពុជាសកលនិយមនៃប្រព័ន្ធជនការ ប្រព័ន្ធជនការសង្គមស្តីដ

មជ្ឈមណ្ឌលអប់រំ និងការបំផ្លាញភាពខុសប្លែកគ្នាតាមជាតិសាសន៍

តាមរយៈការបង្កឲ្យមានអនុតោប្រវត្តិរបស់ជនបរទេសខ្ពស់ចាប់។

នៅពេលដែលអង្គទីយ៉ូខូស អពើជានសេ

កំពុងបង្កឲ្យសាសនាភូមិភូមិមានដាក់លើជនជាតិយូដា

នោះមានជនជាតិយូដាខ្លះដែលកំពុងសហការជាមួយនឹងកិច្ចចង្អុលរបស់គាត់។

ពួកម៉ាកកាបហោនកំណាងឲ្យពួកយូដាបោះបង្គោលជំនឿមួយក្រុម

ដែលកំពុងតស៊ូប្រឆាំងនឹងសាសនារបស់ភូមិ

ប៉ុន្តែក៏មានពួកយូដាបោះបង្គោលជំនឿមួយក្រុមទៀតដែរ

ដែលកំពុងគាំទ្រកិច្ចការនៃការអនុវត្តឲ្យសាសនាភូមិភូមិមានបង្កឲ្យប្រើ។

ខាងដប់ប្រាំមួយ គឺជាច្បាប់ចុងអែទីតុយដែលនឹងមកដល់ក្នុងពេលឆាប់ៗនេះ

និងសហភាពប៊ីមុខរបស់នាគ សត្វសាហាវ និងហ្វោរកុលងៃកុលាយ។ ប្រវត្តិសាស្ត្រនោះ

ត្រូវបាននាំមុខដោយខាងដប់បីដល់ដប់ប្រាំ ដែលក្នុងនោះ សង្គ្រាមទាំងបីនៃសេស៊ីប

កើតឡើងពីខែដប់ (១៩៨៩), ខែដប់មួយ និងខែដប់ពីរ (សង្គ្រាមអ៊ុយក្រែន),

និងសង្គ្រាមហ្វីលីពីន។ សង្គ្រាមហ្វីលីពីន កំណាងឲ្យសង្គ្រាមមួយ ដែលក្នុងនោះ

សត្វសាហាវផងដែរមានសុនងៃពីរ មានជ័យជម្នះលើសុនងៃវិជ្ជាសាសនា

និងនយោបាយរបស់ពួកសកលនិយម។

ក្នុងសង្គ្រាមនោះ ប្រធានាធិបតីចុងក្រោយនៃសហរដ្ឋអាមេរិក

ត្រូវបានដោះស្រាយជាមួយនឹងផលវិបាកបន្ទាប់ពីជ័យជម្នះរបស់ពួកគេ

និងការដួលរលំបន្ទាប់មក ដែលត្រូវបានកំណត់នៅក្នុងខែដប់មួយ និងខែដប់ពីរ។

គាត់នឹងបង្កើតសម្ព័ន្ធមិត្តភាពជាមួយអង្គការណាតូ ឬអង្គការសហប្រជាជាតិ

ដើម្បីបង្កើនសុវត្ថិភាពប៉ះពាល់ដល់កើតចេញពីការដួលរលំរបស់សុនងៃ

ហើយនៅក្នុងបុរេវត្តិសាស្ត្រនៃមុត៌នុធមិត្តភាពនោះ៖

គាត់នឹងចូលប្រយុទ្ធជាមួយអង្គការសហប្រជាជាតិក្នុងសង្គ្រាមនៅប៉ានីញ៉ូម។

សង្គ្រាមលើកទីបីនៃទិសស៊ែប នឹងដូចជាសង្គ្រាមលើកទីមួយនៃទិសស៊ែប។

ដូចដែលសហភាពសូវៀតបានដួលរលំក្រោមកម្លាំងសង្គ្រាមក្នុងចុង

និងយោធារបស់សហរដ្ឋអាមេរិក

នោះអ្នកសកលនិយមនៃអង្គការសហប្រជាជាតិនឹងត្រូវបានបង្កឱ្យផ្លាស់ប្តូរទៀតនូវ «perestroika»

ដែលជាសមាសភាគស្មុគស្មាញនៃកិច្ចខិតខំរបស់កំហូរក្នុងការកែទម្រង់សហភាពសូវៀត

នោះបើបានទៅទីបំផុតវាបានចូលរួមចំណែកដល់ការរលាយខ្លួននៃប្រព័ន្ធសូវៀត

និងការរលាយសហភាពសូវៀតនៅទីបញ្ចប់ក៏ដោយ។

ការប្រយុទ្ធទីបី ត្រូវបានបង្ហាញជាប្រភពដោយការប្រយុទ្ធទីមួយ

ហើយតាមរយៈសង្គ្រាមក្នុង និងសម្ពាធនយោធា Trump ដូចដែលត្រូវបានគំរោងដោយ

Reagan នឹងបង្កឱ្យអង្គការសហប្រជាជាតិឱ្យចូលទៅក្នុង «perestroika» ដែលមានន័យថា

ការរៀបចំរចនាសម្ព័ន្ធទ្វើងវិញ ឬ កំណែទម្រង់។ ការរៀបចំទ្វើងវិញនោះ

នឹងដាក់សហរដ្ឋអាមេរិកនៅលើកុហលនៃប្រព័ន្ធសុភពទាំងដប់

ដែលជាអង្គការសហប្រជាជាតិ។ ក្នុងការប្រយុទ្ធនោះ បន្ទាប់មក អំណាចសម្បត្តិចេញ

នឹងណែនាំខ្លួនចូលមកក្នុងបុរេវត្តិសាស្ត្រ ដោយអះអាងថា

ខ្លួនជាអ្នកការពារប្រព័ន្ធដែល Trump កំពុងតែយកឈ្នះនៅពេលនោះ។

នៅក្នុងបុរេវត្តិសាស្ត្រដដែលនោះ Trump

នឹងប្រឈមមុខនឹងសង្គ្រាមស៊ីវិលផ្ទៃក្នុងមួយ ដដែលគាត់នឹងត្រូវបង្កឱ្យដោះស្រាយ

ដូចដែល Abraham Lincoln ត្រូវបានបង្កឱ្យដោះស្រាយដែរ។ សង្គ្រាមស៊ីវិលនោះនឹងកើត

មានរវាងកុម្មុយនិស្តប៉ះពាល់ដល់ពិរដ្ឋប្រឆាំងគ្នានៅក្នុងសហរដ្ឋអាមេរិក។ កុម្មុយនិស្ត

គំរោងដោយអ្នកដដែលបានទទួលយកសាសនា និងទស្សនវិជ្ជានៃ woke-ism

ដែលជាពួកសកលនិយមនិយមវុធសភាពមកពីគណបក្សសនយោបាយទាំងពីរ។

កុម្មុយនិស្ត (MAGA-ism) ប្រកាសថាខ្លួនជាប្រភេទស្មើគ្នាពិតប្រាកដ នោះជាយ៉ាងណា

ពួកគេហៅបង្កសុឆន្មាតនោះតាំងពីឆ្នាំ 1844 មកហើយ។

បក្សសកលរបស់ប្រធានាធិបតីត្រូវបានគំរោងដោយ MAGA-ism

ហើយមានមូលដ្ឋានលើការអះអាងខុសគ្នាថា ខ្លួនកំពុងគាំទ្រពួកស្មើគ្នាពិត

និងរដ្ឋប្រធានុញ្ញ។ ការអះអាងរបស់ Woke-ism គឺជាសាសនាមោឃនៃឌី, សម័យថ្មី

(New Age) និងជំនឿថា

រដ្ឋប្រធានុញ្ញត្រូវអនុវត្តទៅតាមកាលៈទេសៈដែលមានស្រាប់នៃប្រទេសសង្គម

មិនមែនទៅតាមគំនិតបុរាណរបស់បិតាស្តីបនិកនោះទេ។

ម៉ាថាថាស (Trump) នឹងបញ្ចប់ការប៉ុនប៉ងរបស់ពួកប្រជាធិបតេយ្យសកលនិយម-វុធសភាពនិយមនៅក្នុងសហរដ្ឋអាមេរិក

ដូចដែលត្រូវបានគំរោងដោយការបោះឆ្នោតដែលបានចាប់ផ្តើមនៅម៉ិចស៊ិកូ ក្នុងឆ្នាំ

១៦៧ មុន គ.ស. បន្ទាប់មក Trump នឹងផ្លាស់ប្តូរបុរេវត្តិសាស្ត្រឆ្នាំ ១៦៤ មុន គ.ស.

កើតឡើងមុនឆ្នាំ ១៦៤ នៅពេលដែលពួកម៉ាកាបបានខូចទិសព្រះវិហារឡើងវិញ

ដូចដែលត្រូវបានរំលោភដោយការប្រារព្ធពិធីហានុក្រកា។ បន្ទាប់មក

ក្នុងអំឡុងពេលដែលត្រូវបានគំរោងពីឆ្នាំ ១៦១ មុន គ.ស. ដល់ឆ្នាំ ១៥៨ មុន គ.ស. Trump

នឹងចាប់ផ្តើមការរុញច្រានចុងក្រោយសម្រាប់ការស្ថាបនាបុរាណវិទ្យាអំណាចសម្បត្តិចេញ

ប ដដែលជាបុគ្គលកម្មសម្បត្តិទំនាក់ទំនងមិនសូវបច្ចុប្បន្នរវាងអំណាចសាសនា និងអំណាចនយោបាយ។ នៅឆ្នាំ ១៥៨ មុន គ.ស. សម្ព័ន្ធនឹងគ្រូរមានអនុវត្តក នៅពេលដែលច្បាប់ថ្មីអាទិត្យយដដែលនឹងមកដល់ឆាប់ៗនេះ នៃខែទីដប់បុរម្ម គ្រូរមានអនុវត្ត។

ដានីយ៍លែ ជំពូក ១១

ជាមុនសិនកំណត់អត្តសញ្ញាណអំពីរបៀបដដែលរួមមានកាន់កាប់អំណាចខាងនយោបាយ ហើយបន្ទាប់មក ដានីយ៍លែក៏ផ្ទេរការរំលឹកឡើងវិញ និងពង្រីកបុរេគុតិសាស្ត្រដដែលនោះ ដោយមានខុសបែនទាត់មួយកំណត់អត្តសញ្ញាណអំពីរបៀបដដែលបុរេវត្តចំពោះបុរាណ ជនរបស់ព្រះ នៅក្នុងបុរេគុតិសាស្ត្រដដែលនោះផង។ ចាប់ពីខែទី ១៦ រហូតដល់ខែទី ១៩ ឧបសគ្គបីយ៉ាងចំពោះការដដែលរួមមិនជឿព្រះយកការគ្រប់គ្រងលើពិភពលោក គ្រូរមានបង្ហាញឲ្យយល់ឃើញ។ នៅក្នុងខែទី ១៦ សិរីគ្រូរមានរួមមិនជឿព្រះវាយយកនៅឆ្នាំ 65 មុន គ.ស. ហើយបន្ទាប់មក យូដាគ្រូរមានប៉ុមប៉ែរយយកនៅឆ្នាំ 63 មុន គ.ស.។ ខែទី ១៦ កំណត់អត្តសញ្ញាណពេលដែលគ្រូរឈរនៅក្នុងទឹកដីដ៏រុងរឿង

ហើយដោយការផ្ទេរដូចនេះ

វាក៏ពង្រីកផ្ទេរដានីមិត្តគ្រូរជាមុនអំពីច្បាប់ថ្មីអាទិត្យយនៅក្នុងខែទី ៤១

នៃជំពូកដដែលនោះ។

វាសំខាន់ណាស់ដដែលគ្រូរកត់សម្គាល់ថា

បុរេគុតិសាស្ត្រនៃការដណ្តើមយកមានកើតឡើងនៅឆ្នាំ 63 មុន គ.ស. [សុរាគុណនឹង 1863]

នៅកណ្តាលសង្គមសិរីលម្អយដដែលកំពុងបុរេវត្តឡើងនៅក្នុងក្រុងយេរូសាឡឹម។ Uriah Smith បានថ្កុលថា៖ «នៅពេល Pompey ត្រូវប្រមូលយុទ្ធនាការរបស់គាត់ប្រឆាំងនឹង Mithridates ស្ថិតចេតនា Pontus មានគូប្រជែងពីររូប គឺ Hyrcanus និង Aristobulus កំពុងតស៊ូដណ្តើមរាជបល្ល័ង្កកនស្រុកយូដា។»

ឈ្មោះ «Hyrcanus» និង «Aristobulus» ទាំងពីរមានបុរាណដើមពីភាសាក្រិក ហើយមានសារៈសំខាន់ខាងបុរេគុតិសាស្ត្រ ជាពិសេសនៅក្នុងបរិបទនៃបុរេគុតិសាស្ត្រយូដា ក្នុងសម័យ Hellenistic និងរាជវង្សស Hasmonean។ «Hyrcanus» បានមកពីពាក្យក្រិក «Hurkanos» ដដែលទំនងជាមានបុរាណពីពាក្យ «hurkan» ដដែលមានន័យថា «ចចក» ក្នុងភាសាប្រុស។ Hyrcanus ជាឈ្មោះដដែលគ្រូរមានក្នុងគ្រូរជាច្រើននៃរាជវង្សស Hasmonean បុរេបុរាស់ «Aristobulus» មានន័យថា «ទីប្រឹក្សាដ៏បុរសល្អបំផុត» ឬ «អ្នកប្រឹក្សាដ៏បុរសល្អបំផុត»។ Aristobulus

ក៏ជាឈ្មោះមួយទៀតដដែលគ្រូរមានក្នុងគ្រូរជាច្រើននៃរាជវង្សស Hasmonean បុរេបុរាស់ដែរ។ ទាំង «Hyrcanus» និង «Aristobulus»

សុទ្ធតែជាឈ្មោះដដែលពាក់ព័ន្ធនឹងបុគ្គលសំខាន់ៗក្នុងបុរេគុតិសាស្ត្រយូដា ក្នុងសម័យ Hasmonean។

ពួកគេជាអ្នកគ្រប់គ្រងដដែលបានដើរតួនាទីសំខាន់ក្នុងការគ្រប់គ្រង និងការពង្រីកនគរ Hasmonean នៅស្រុកយូដា។ ពួកសាសន៍ដើរតួនាទី គឺជាកូនចៅ និងកំណាងខាងទំនាយនៃនគរ Hasmonean នៅក្នុងសម័យព្រះគ្រីស្ទ។

នៅពេលប៉ុមប៉ែរយយកឈ្មោះក្រុងយេរូសាឡឹម គណបក្សនយោបាយពីរមានសុទ្ធតែតែម្នាក់ គឺបុរាណដើមរបស់ខ្លួនគ្រូរទៅដល់សម័យនៃការបោះឆ្នោតដដែលម្តងទៀត ក្នុងឆ្នាំ 167 មុន គ.ស.។ កាលណាប៉ុមប៉ែរយយកបានទាញឲ្យចូលរួមក្នុងការបោះឆ្នោតនោះ

គាត់មានសម្បទាចិក្ខុតដណ្តើមយកក្នុងយូសាឡីម
ហើយគណបក្សនយោបាយរបស់អារីស្តូបូលុសមានសម្បទាចិក្ខុតស្និបូរឆាំងនឹងគាត់
ប៉ុន្តែគណបក្សរបស់ហ៊ីកានុសមានសម្បទាចិក្ខុតបរិក្ខារក្នុងឲ្យប្លុមបាយ។ បន្ទាប់មក
ប្លុមបាយមានបរិក្ខារវាយលុកលើក្នុងយូសាឡីម ហើយប៊ីខកែរោយមក
ក្នុងយូសាឡីមមានសុចិត្តនៃក្រោមយុត្តាធិការរបស់រ៉ូមជារៀងរហូត។

ដល់ខទីដប់បួន អហេស៊ីប ដល់ជាឧបសគ្គទីបី និងចុងក្រោយ គួរមានរ៉ូមយកឈ្នះ។
បន្ទាប់មក ក្នុងខទីមុក កំណើតរបស់ព្រះគ្រីស្ទគួរមានកំណត់សម្គាល់
ខណៈដែលដានីយ៉ែចាប់ផ្តើមបង្ហាញថា

រ៉ូមនឹងប្រព្រឹត្តចំពោះបុរាណសុភមង្គលរបស់ព្រះយ៉ាងដូចមុតចេញពីក្នុងបុរាណសុភមង្គលនោះ។
ក្នុងខទីមុកមួយ និងមុកពីរ ព្រះគ្រីស្ទគួរមានឆកាន។ ក្នុងខទីមុកបី
សម្តីនុតភាពដែលមានចាប់ផ្តើមនៃឆ្នាំ 161 មុន គ.ស. ដល់ 158 មុន គ.ស.
គួរមានកំណត់អត្តសញ្ញាណភូមិភាគបន្ទាប់ពីខែពិពណ៌នាអំពីឈើឆ្នាំ
ជាកន្លងដែលពួកយូដាដែលក្របត់ជំនឿបានប្រកាសថា ពួកគេ «គ្មានសុតចេញទេ
ក្រៅពីសេស»។ ខុសវែងសន្តិកម្មយូដាដែលក្របត់ជំនឿ

ដែលគួរមានកំណត់ដោយពួកម៉ាកកាបេ
ដែលមានតាំងនឹងការផ្សព្វផ្សាយនៃសូសនីវិជ្ជាសាសនាគ្រិក
ហើយដោយការផ្សព្វផ្សាយនោះ បានបង្កើតទំនាក់ទំនងមិនបរិសុទ្ធជាមួយរ៉ូម
តាមមកបន្ទាប់ពីខែពិពណ៌នាអត្តសញ្ញាណបុរាណសុភមង្គលឈើឆ្នាំ ជាកន្លងដែល
លទ្ធផលនៃទំនាក់ទំនងមិនបរិសុទ្ធរបស់ពួកគេគួរមានបង្ហាញយ៉ាងពេញលេញ។

សកើតមានមិនដែលមានគួរឱ្យបំភ្លឺពីការវិវាទដែលគួរមានសង្ស័យវិញក្រោយរយៈពេលចាប់ជា
ឈ្នួលវិញចិត្តដ៏ចំនួនចិត្តសីបឆ្នាំនោះឡើយ។ សក្ខីកម្មពុទ្ធភាពក្នុងក្រោយ
ដែលគួរមានប្រកាសដោយម៉ាឡាគី គួរមានប្រទាននៃបុរាណសាសនាសត្វស្រីបុរាណ
មុនគ្រីស្ទសករាជ។ មុនពេលពួកម៉ាកកាបេក្រោយបុរាណសាសនាឆ្នាំនឹងឥទ្ធិពលគ្រិកនិយមសកល
អស់រយៈពេលរាប់រយឆ្នាំមកហើយ គ្មានវត្តមានដែលអាចមើលឃើញរបស់ព្រះឡើយ
ហើយក៏គ្មានសក្ខីកម្មពុទ្ធភាពឡើយ។ នៅដើមដំបូងនៃការបោះបង់ពួកគេ
ពួកគេមានប្រព្រឹត្តិការបោះបង់នោះឯង ដែលទាំងពុទ្ធិសាសនា
និងសុតចេញពីយ៉ាងមានពុទ្ធភាពយូដា
នៃពេលសុតចេញពីរមានសុវត្ថិភាពដើម្បីបំពេញតួនាទីជាសង្គម
ហើយផ្សាយដង្ហែងនៃក្នុងព្រះវិហារ។

យ៉ូណាថាន អាប័កុស (ដែលគួរមានសម្គាល់ផងដែរថា យ៉ូណាថាន ម៉ាកកាបេអេស)
គឺជាកូនបុរសម្នាក់ក្នុងចំណោមកូនបុរសរបស់ម៉ាថាធាស
ដែលមានចាប់ផ្តើមការបោះបង់ម៉ាកកាបេ និងគាត់មានដើមគួរឱ្យយ៉ាងសំខាន់ក្នុងការដឹកនាំ
ការបោះបង់ជនជាតិយូដាបុរាណនឹងអាណាចក្រសេសេស៊ី។
បន្ទាប់ពីការស្តាប់របស់បងប្អូនរបស់គាត់ គឺយូដាស ម៉ាកកាបេ ក្នុងសមរភូមិ
យ៉ូណាថានមានទទួលយកភាពជាអ្នកដឹកនាំកងកម្លាំងម៉ាកកាបេ
ក្រៅពីការដឹកនាំផ្សេងទៀត និងនយោបាយរបស់គាត់
យ៉ូណាថានក៏មានទទួលតួនាទីជាមហាបូជាចារ្យផងដែរ
ដោយបម្រើជាមេដឹកនាំខាងវិញ្ញាណរបស់បុរាណសាសនា គួរឱ្យទុរវេលរបស់យ៉ូណាថាន
ទាំងជាអ្នកដឹកនាំ និងជាមហាបូជាចារ្យ
មានសម្គាល់នូវការអភិវឌ្ឍដ៏សំខាន់មួយក្នុងបុរាណសាសនា

ពីព្រោះវាបានប្រមូលផ្តុំទាំងអំណាចនយោបាយ និងអំណាចសាសនា
ឲ្យស្ថិតនៅក្នុងរាជវង្សសហស្សមូនអោន។
ការដឹកនាំរបស់គាត់បានជួយឱ្យរឹងរឹតស្វ័យភាពរបស់ជនជាតិយូដា
និងបង្កកើតការគ្រប់គ្រងរបស់សហស្សមូនអោននៅក្នុងយូដា។

អំពើហិង្សាបង្កឡើង

ដល់ពួកលំដាប់ខ្ពស់នយោបាយរបស់ពួកគេបន្ទាប់ពីជ័យជម្នះនៅវិញ្ញាប័ន
ត្រូវបានសម្រេចឡើងនូវដំណើរការបំប្លែងនៃការបោះឆ្នោតរបស់ម៉ាកាប។ នោះគឺជាអំពើហិង្សា
បង្កឡើងដល់ពួកបូជានិក្ខមដែលបានតាំងបុរាណនៃក្រុងសម័យស្ថាប័នឡើងវិញ ប៉ុន្តែការការពារ
ពលរដ្ឋដែលពួកម៉ាកាបអះអាងថាបានផ្ទេរចំពោះកិច្ចបម្រើក្នុងព្រះវិហាររបស់ពួកគេ
គឺជាការបង្កាញខ្លួនផ្ទៃក្នុង និងបោះបង្គោលនៃការរួមបញ្ចូលគ្នារវាងសាសនាចក្រ
និងរដ្ឋ ហើយដោយហេតុនេះ
វាជានិមិត្តរូបនៃការបោះបង្គោលរបស់ប្រជាជននិយមក្នុងជំនឿ
ដល់កំពុងប្រមូលផ្តុំគុណតម្លៃរបស់ Trump បុរាណនៃការផ្ទេរចំពោះ Biden's globalist
woke-ism។

ពួកគេបង្កើនថា «អ្នករាល់គ្នានឹងស្គាល់ពួកគេដោយផ្ទាល់ពីពួកគេ»
ហើយពួកគេរើសរើសនូវសម័យព្រះគ្រីស្ទ គឺជាសំណង់ចុងក្រោយនៃរាជវង្សសហស្សមូន
ដែលបានចាប់ផ្តើមជាមួយម៉ាកាបាស។ ម៉ាកាបាស
និងការបោះឆ្នោតដែលគាត់បានចាប់ផ្តើម បានបង្កើតផលនៃទុច្ចរិត ដូចគ្នានេះដែរ
ពួកប្រជាជនក្នុងក្រុមសាសនាដែលកំពុងគាំទ្រគំនិត «Make America Great Again»
កំពុងបង្កើតផលនេះផង។ អាមេរិកកំពុងប្រឈមនឹងអស្ចារ្យ
នូវពេលវេលាដែលរដ្ឋធម្មនុញ្ញត្រូវបានយល់ថា រក្សាឲ្យសាសនាចក្រ និងរដ្ឋ
ដាច់ចេញពីគ្នា ប៉ុន្តែនៅឯអព្វក្ខតហេតុក្នុងក្រុមប្រឹក្សា
ដែលត្រូវបានគំរាមដោយជ័យជម្នះដែលត្រូវបានរំលោភដោយពិធីបុណ្យហានុក្រា
ចលនាសម្រាប់ច្បាប់ចុងអាទិត្យនឹងលេចចេញមកយ៉ាងច្បាស់នៅទីសាធារណៈ។

យើងនឹងបន្តការសិក្សាស្រាវជ្រាវនេះនៅក្នុងអត្ថបទបន្ទាប់។

«រហូតមកដល់ពេលនេះ

អ្នកទាំងឡាយដែលបានបង្កាញសេចក្តីពិតនៃសាររបស់ទេវតាទីប៊ី
ជាញឹកញាប់ត្រូវបានចាត់ទុកថា គ្មានតម្លៃអ្នកបន្តលាចឲ្យភ័យប៉ុណ្ណោះ។
ការព្យាករណ៍របស់ពួកគេដែលថា
ការមិនអត់ឱនខាងសាសនានឹងទទួលបានការគ្រប់គ្រងនៃសហរដ្ឋអាមេរិក ថា
សាសនាចក្រ
និងរដ្ឋនឹងរួមគ្នាដើម្បីបង្កើតបង្កើនអ្នកដែលកាន់តាមព្រះបញ្ញត្តិរបស់ពួកគេ
បានត្រូវប្រកាសថា គ្មានមូលដ្ឋាន និងគ្មានអស់សំណើច។
មានការប្រកាសយ៉ាងជឿជាក់ថា
ដទៃនឹងមិនអាចក្លាយទៅជាអ្វីផ្សេងទៀតនៅពីអឺរ៉ុបដែលវាបានជាមកហើយ
គឺជាអ្នកការពារសេរីភាពខាងសាសនា។ ប៉ុន្តែ ខណៈដែលសំណួរអំពីការបង្កឲ្យគោរព
រក្សាចុងអាទិត្យកំពុងត្រូវបានលើកឡើងយ៉ាងទូលំទូលាយ
ព្រឹត្តិការណ៍ដែលត្រូវបានសង្ស័យ និងមិនជឿអស់រយៈពេលយូរនោះ
ត្រូវបានយើងដាក់ក្នុងឱកាសក្នុងការសាងសង់និងបង្កើតឥទ្ធិពលមួយ
ដែលព្រឹត្តិការណ៍មិនអាចមានបានឡើយ។»

ហើយបុរាណជនគួរមានបង្កំខ្ញុំយស្តាប់ការពុរមាននេះ»។

និងបរាគមន៍សកាដលេហានភ្នំញាកឡង់វិញ។ បុរុត ដោយសារមនុស្សជាតិចុះនិបង្គំស

ធម៌នព្វរមពញេចិត្តនឹងអំណាចរបស់មនុស្សប៉ុណ្ណោះ
ហើយទាមទារពាក្យចុហស្តលាស់ថា “ព្រះអម្ចាស់មានព្រះបន្ទូលដូច្នេះ”
អ្នកបម្រើសាសនាដែលពញេនិយម ដូចពួកផរិសីកាលពីបុរាណ
ដែលពោរពេញដោយកំហឹងនៃពលអំណាចរបស់ខ្លួនគួរឲ្យស្ងើចស្រងើយ
នឹងថ្នកលោទសាសនាថាមកពីសាតាំង
ហើយនឹងញុះញង់ឲ្យមនុស្សដែលស្រឡាញ់អំពើហាប ឲ្យជេរបូរមាថ
និងបៀតបៀនអ្នកដែលប្រកាសសារនោះ។»

«នៃពលដែលវិវាទនោះពង្រីកចូលទៅក្នុងវិស័យថ្មីៗ ហើយគំនិតរបស់បុរាជនគួរ
ឲ្យហៅឲ្យយកចិត្តទុកដាក់ចំពោះក្រឹត្យវិន័យរបស់ព្រះដែលគួរឲ្យបានជាន់ឈ្មួញ
សាតាំងកំក្រើនតម្រូវឲ្យបុគ្គលិកការផងដែរ។ អំណាចដែលគ្រប់គ្រងជាមួយសារនេះ
នឹងមានតម្លៃឲ្យអ្នកដែលប្រឆាំងនឹងវាកាន់តែឆេះឆេះប៉ុណ្ណោះ។
ពួកបុរាជននឹងប្រឹងប្រែងសុទ្ធជាតែលើសកម្មភាពមនុស្ស ដើម្បីបិទបាំងពន្លឺ
មិនឲ្យរាប់គុណលើហ្វូងចង្រៀមរបស់ពួកគេ។
ដោយគ្រប់គ្រងយោងតាមសុចិត្តនៃក្នុងអំណាចរបស់ពួកគេ
ពួកគេនឹងខិតខំបំបាត់ការពិភាក្សាអំពីសំណួរសំខាន់ៗទាំងនេះ។
សាសនាចក្រអំពើនាវាទនៃក្នុងដើរឆ្លងអំណាចស៊ីវិល ហើយក្នុងការងារនេះ
ពួកកាតូលិក និងពួកប្រូតេស្តង់រួមសហការគ្នា។
នៃពលដែលចលនាសម្រាប់ការអនុវត្តការគោរពចុងអាទិភាពកាន់តែក្រៃលែង
នឹងចុហស្តលាស់ជាងមុន
ចុហស្តលាស់នឹងគួរឲ្យបានយកមកប្រឆាំងនឹងអ្នកកាន់តាមបញ្ញត្តិ។
ពួកគេនឹងគួរឲ្យបានគំរាមដោយពិន័យប្រាកដ និងការជាប់ឃុំ
ហើយមនុស្សខ្លះនឹងគួរឲ្យបានផ្តល់តំណងមានឥទ្ធិពល ព្រមទាំងរងរាន់
និងអត្ថប្រយោជន៍ផ្សេងៗទៀត ដើម្បីបំបាត់ការលុបបំបាត់ឲ្យបោះបង់ជំនឿរបស់ខ្លួន។
ប៉ុន្តែច្បាស់ណាស់ដ៏មាំមួនរបស់ពួកគេគឺ៖ “សូមបង្ហាញយើងពីព្រះបន្ទូលរបស់ព្រះ អំពីកំ
ហុសរបស់យើង” —ជាសំណូមពរដូចគ្នានឹងលោកលូធើរបានលើកឡើងក្នុងការសាកល្បង
ទសៈសុរសៀងគុណ។ អ្នកដែលគួរឲ្យបាននាំទៅឈរចំពោះគុណការ
បង្ហាញការការពារសេចក្តីពិតយ៉ាងរឹងមាំ ហើយអ្នកខ្លះដែលបានឮពួកគេ
គួរឲ្យបានដឹកនាំឲ្យចេញមុខឈរយ៉ាងមុតមាំ ដើម្បីប្រកាសបញ្ញត្តិទាំងអស់របស់ព្រះ។
ដូច្នេះ ពន្លឺនឹងគួរឲ្យបាននាំមកដាក់នៃមុខមនុស្សរាប់ពាន់នាក់
ដែលបើមិនដូច្នោះទេ ពួកគេនឹងមិនដឹងអ្វីសោះអំពីសេចក្តីពិតទាំងនេះឡើយ»។
The Great Controversy, 605, 606.